Adviesraad
Sociaal
Domein
Vught

Advies

Aan:	het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Vught
Van:	ASD Vught, werkgroep Participatie
CC:	
Datum:	
Betreft:	Gevraagd advies n.a.v. wijzigingen in de re-integratieverordening vanwege het breed offensief

Inleiding/aanleiding

De gemeente Vught brengt wijzigingen aan in de re-integratieverordening, aanleiding hiertoe is het breed offensief. Ongeveer de helft van de mensen met een arbeidsbeperking heeft nog geen werk. Ongeveer 1 op 12 werkgevers heeft iemand in dienst met een arbeidsbeperking. Met het breed offensief heeft het kabinet maatregelen voorgesteld om meer mensen aan een baan te helpen en hen ook aan het werk te houden. Het kabinet heeft hiervoor 53 miljoen euro vrijgemaakt om mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen en 40 miljoen euro voor de nieuwe vrijlatingsregeling in de bijstand.
Het bestaande beleid van de gemeente Vught wordt daarom aangepast.

Het breed offensief heeft meerdere doelen:
- makkelijker maken voor werkgevers om mensen met een arbeidsbeperking aan te nemen;
- mensen met een arbeidsbeperking voor langere tijd aan het werk te krijgen;
- werk voor mensen met een arbeidsbeperking aantrekkelijker maken;
- zorgen dat werkgevers en werkzoekenden elkaar makkelijker vinden.

Maatregelen daartoe per 1 juli 2023 zijn onder meer:

- de loonkostensubsidie op grond van de participatiewet voor werkgevers makkelijker te maken;
- hulp op maat aan te vragen voor de werknemer;
- meer duidelijkheid over welke re-integratiemiddelen een werkgever kan krijgen en gebruiken;

Advies

- het voor jongeren met een arbeidsbeperking mogelijk te maken dat een aanvraag voor een bijstandsuitkering meteen wordt behandeld en dat zij arbeidsondersteuning krijgen.

Met ingang van 1 januari 2023 geldt al dat;

Het inkomende uit deeltijdwerk niet meer volledig af gaat van de bijstandsuitkering van de werknemer die werkt net loonkostensubsidie;
De kosten delersnorm is gewijzigd zodat jongeren tot 27 jaar niet meetellen als kostendeler voor hun huisgenoten.

Probleemstelling
De ASD vraagt zich af of met de invoering van het breed offensief de doelgroep nu wel helder is/wordt of beter in beeld komt en begeleiding krijgt. Het SCP merkte al eerder op dat deze niet goed in beeld zijn. Een aantal doelgroepen krijgt nog steeds geen of te weinig aandacht. Het is niet volledig duidelijk wat binnen de Participatiewet nu wel of juist niet goed werkt. Met de komst van het breed offensief en het aanpassen van de verordening, vraagt de ASD zich af helpt dit wel afdoende? De verordening biedt handvatten, doch blijft op hoofdlijnen.

De ASD heeft de volgende vragen t.a.v. de verordening;
- in art 1.2.e, welke voorziening bedoelt de gemeente hier, deze is nu niet gedefinieerd;
- art. 2.2 a en b, is hier sprake van en of van en/of?
- Art. 3, verwarrend dat hier tussen d en e het woord of is geplaatst? Deze hier weglaten?
- Idem bij 3.2
- Art. 5.3.b, uitsplitsing taken, waarom of en niet en?
- Art. 6.3, premie € 0,-, waarom deze benoemen?
- Art. 9.5, definieer onverantwoord, wanneer is sprake van onverantwoordelijkheid?
- Art. 9.6 en 9.7, dit behoeft verduidelijking, op welke termijn neemt de gemeente een beslissing?
- Art. 10b.a, vanwaar de toevoeging VSO/PRO onderwijs genoten?.
- Art. 10b. e en f, waarom tussen e en f een en?
- Art 10d, a en b, niet duidelijk word wat wordt bedoeld met in natura bij a bij een externe jobcoach als bij b en interne jobcoach in de vorm van een subsidie?
- Art. 10 e.4, vanwaar enkel gemotiveerd kunnen kiezen voor een niet erkende jobcoachorganisatie, waaraan moet een dergelijk organisatie kunnen voldoen? Wat wordt bedoeld met erkend?

Advies

- Art. 15.1, de verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking e werkt terug tot 1 juli 2023. Nadere uitleg hierover is gewenst.

In de bijlage I
Bij C, waar nodig wordt de werkgever geïnformeerd over de verrekening. Wat verstaat de gemeente "waar nodig"?
De was-wordt lijst is verhelderend en inzicht gevend, hierover heeft de ASD verder geen vragen.

Bevindingen
De aanleiding om de verordening aan te passen is duidelijk. Net als de was -wordt lijst. Echter voor externen (de doelgroep en werkgevers) blijft de verordening taai en lastig leesbaar en niet inspirerend of uitnodigend om naar aanleiding van de verordening het gesprek aan te gaan met gemeente om mogelijkheden te verkennen.

<u>Aandacht voor stapeling van problematiek</u>

Recent heeft het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) het rapport 'Een brede blik op bijstand' uitgebracht. Dit rapport richt zich op bijstandsgerechtigden. Bij deze specifieke groep mensen is relatief vaak sprake van een stapeling van problematiek. Het is voor mensen immers moeilijker te investeren in bijvoorbeeld opleiding en werk als zij te maken hebben met problemen op meerdere levensdomeinen, zoals met hun mentale en fysieke gezondheid, hun sociale netwerk of als zij vaardigheden missen om zich in een steeds complexer wordende samenleving staande te houden. Mensen bij wie problemen samenkomen hebben veelal een minder goede maatschappelijke positie. Zij participeren minder in de samenleving, zijn vaker eenzaam en hebben minder vertrouwen in andere mensen en de overheid. Om deze problematiek aan te pakken is een brede aanpak nodig die de verschillende levensdomeinen overstijgt.

De Participatiewet, waarin de bijstand sinds 2015 is geregeld, is erop gericht zoveel mogelijk mensen toe te leiden naar werk. In de praktijk blijkt betaald werk voor veel bijstandsgerechtigden (nog) geen haalbare kaart, zo bleek eerder uit de evaluatie van de Participatiewet door het SCP in 2019. Ook lijken gemeenten zich vooral te richten op het 'laaghangend fruit', mensen die relatief makkelijk naar werk begeleid kunnen worden. Dat maakt de vraag extra belangrijk hoe gemeenten ook degenen met een stapeling van problematiek de ondersteuning kunnen geven die zij nodig hebben om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving.

Ook op basis van dit onderzoek benadrukt het SCP nogmaals dat het van belang is om bij de aanpak van maatschappelijke problematiek een brede en integrale blik te hanteren. Het is belangrijk dit mee te nemen bij de voorgenomen herziening van de Participatiewet. Wanneer de Participatiewet het vizier primair blijft richten op de

uitstroom naar betaald werk, hoe belangrijk ook, dan blijft problematiek op andere levensdomeinen mogelijk buiten beeld. Een integrale benadering is noodzakelijk, en dat vraagt niet alleen van de uitvoering, maar ook vanuit het wettelijk kader, om een brede blik op bijstand.

Conclusies en aanbevelingen

Benoem duidelijk:

- om welke doelgroepen het gaat
- ingeval een deskundige aangeeft dat iemand een jobcoach nodig heeft ontstaat een wettelijk recht, als gemeente stel je deze beschikbaar, geef hierover duidelijkheid.
- Er zijn inmiddels brieven en beschikkingen (handreiking Breed Offensief) ter beschikking gesteld m.b.t. proces rondom loonkostensubsidie, plaats deze makkelijk vindbaar voor werkgevers op de site.
- Onderling zijn verschillen bij gemeenten, zorg als gemeente Vught dat verschillen bij andere omliggende gemeenten bekend zijn en uitlegbaar naar de doelgroep.
- Verwijs werkgevers en werkzoekenden altijd naar het loket; het regionale werkgeverspunt, werkeninnoordoostbrabant.nl of 1werkcentrum.nl. Hier vindt zowel een werkzoekende als een werkgever relevante informatie.

Onder de noemer "Breed offensief" zijn nu maatregelen aangekondigd om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. De beoogde maatregelen worden met de Re-integratieverordening Participatiewet Vught 2023 van een juridisch raamwerk voorzien.
De ASD onderstreept dat de aanbevelingen in het rapport 'Een brede blik op bijstand' van het SCP dat vooral van toepassing is bij de eigen afwegingen van maatwerk bij de re-integratietrajecten:

<u>1 Breng de brede ondersteuningsbehoefte in kaart</u>
Als gemeenten passende dienstverlening willen bieden aan bijstandsgerechtigden, dan is het allereerst noodzakelijk dat zij de ondersteuningsbehoefte van deze mensen goed in beeld hebben. De aanpak vanuit de Participatiewet zou daartoe meer in lijn gebracht kunnen worden met die van de WMO, waar meer aandacht is voor de vraag achter de vraag.

<u>2 Stem het instrumentarium af op de brede ondersteuningsbehoefte</u>
Gezien de problematiek die een deel van de bijstandsgerechtigden kent, is het van belang na te gaan of het instrumentarium van de Participatiewet voldoende aansluit bij wat bijstandsgerechtigden nodig hebben om volwaardig mee te kunnen doen in

Advies

de samenleving. De focus op de toeleiding naar werk laat de aanpak van andere problemen mogelijk buiten beeld.

3 Stem beleidskaders op elkaar af

Door de stapeling van problemen waar sommige bijstandsgerechtigden tegenaan lopen, lijkt een benadering gericht op verschillende levensdomeinen noodzakelijk. Dit vraagt niet alleen om een herinrichting van de uitvoering, maar ook om aanpassing van de wettelijke kaders. De verkokering in deze kaders staat een brede, samenhangende aanpak van problematiek op meerdere levensdomeinen in de weg. Afstemming van deze (landelijke) kaders is dus nodig.

4 Focus niet alleen op betaald werk

Gemeenten en bijstandsgerechtigden zelf ervaren dat het voor veel mensen in de bijstand weinig realistisch is dat ze op korte termijn een betaalde baan vinden. Het is dan ook de vraag of de focus van de Participatiewet op het toeleiden naar werk houdbaar is. Meer nadruk op andere vormen van participatie (denk aan vrijwilligerswerk) doet meer recht aan de kwaliteit van leven van bijstandsgerechtigden. Een brede blik op bijstand wil echter niet zeggen dat de focus op de uitstroom naar betaald werk zou moeten verdwijnen. Het blijft immers belangrijk voor mensen dat zij kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt en zo zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien en meedoen aan de samenleving.

Uw reactie op dit advies stellen wij zeer op prijs.
Namens de Adviesraad Sociaal Domein Vught,

